

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media van 5 april 2019 over de toekomst van rekenen in het vo en mbo (Kamerstuk 31 332, nr. 99).

De voorzitter van de commissie,
Tellegen

Adjunct-griffier van de commissie,
Arends

Inhoud

I.	Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
	– Inbreng van de leden van de VVD-fractie	2
	– Inbreng van de leden van de CDA-fractie	2
	– Inbreng van de leden van de D66-fractie	3
	– Inbreng van de leden van de GroenLinks-fractie	4
II.	Reactie van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media	5

I. Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de fractie van de VVD hebben kennisgenomen van de brief over het rekenen in het vo¹ en mbo² en hebben een aantal vragen en opmerkingen.

De leden vinden het geen probleem dat een vervolgopleiding om een bepaald rekenniveau vraagt als toelatingseis. Deze leden gaan er vanuit dat de opleiding ervaring heeft opgedaan over de kans van slagen als het rekenniveau op orde is. Zij vragen of de Minister kan aangeven hoe vaak een onvoldoende rekenniveau de oorzaak is van vastlopen in het vervolgonderwijs.

De leden zijn benieuwd naar het nu reeds merkbare effect op met name mbo- opleidingen nu de rekentoets niet meer verplicht is. Zij vragen of de Minister kan aangeven wat er op de mbo-instellingen plaats heeft gevonden sinds het besluit van de Kamer.

Hoe gaat de Minister ervoor zorgen dat door de afschaffing van de rekentoets, de jongeren die doorstromen vanuit het vmbo³ niet in de knel komen op het mbo, zo vragen de voornoemde leden.

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de ministers Slob en Van Engelshoven over de toekomst van rekenen in het vo en mbo. Deze leden hebben nog enige vragen.

Afschaffen rekentoets & tijdpad wetsvoorstel

De leden van de CDA-fractie vragen de ministers aan te geven hoe de communicatie verloopt richting de scholen dat examenkandidaten met ingang van het schooljaar 2019/2020 geen rekentoets meer hoeven te doen. Kunnen de ministers tevens aangeven hoe groot het percentage is van scholen dat zich hiervan bewust is? De leden vragen de Minister of er concreet uitwerking wordt gegeven aan het «nieuw perspectief»⁴ met ingang van het schooljaar 2019/2020 conform de motie van de leden Van Meenen en Rog over het uitvoeren van het voorstel van de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren⁵. Zij ontvangen graag een nadere toelichting hierop.

¹ vo: voortgezet onderwijs

² mbo: middelbaar beroepsonderwijs

³ vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs

⁴ Zie bijlage bij Kamerstuk 31 332, nr. 86, d.d. 7 maart 2018

⁵ Kamerstuk 31 332, nr. 90

Rekenonderwijs op niveau

De leden van de CDA-fractie lezen in de brief dat voor leerlingen die geen eindexamen doen in het vak wiskunde de overige vakken onvoldoende basis bieden om rekenen te onderhouden en te examineren. Deze leden vragen de Minister wat er in de bovenbouw van het vmbo aan rekenen wordt gedaan. Is het niet zo dat de basis voor rekenen vooral in de onderbouw wordt gelegd en dat het in de bovenbouw vooral gaat om het onderhouden van de in de onderbouw opgedane vaardigheden met betrekking tot rekenen? De leden vragen de Minister verder of het in de tussenfase niet in de praktijk mogelijk is dat scholen, voor de leerlingen die geen examen wiskunde doen, wel het rekenonderwijs voor deze leerlingen kunnen voortzetten in klas drie en vier en via het op te stellen Plan van Toetsing en Afsluiting vinger aan de pols kunnen houden of de rekenvaardigheden van een bepaalde groep leerlingen voldoende is en zo niet, daar extra op kunnen inzetten. De leden lezen in de brief dat de ministers in overleg zijn met de VO-raad en andere betrokkenen over de groep leerlingen die geen examen in wiskunde doen. Deze leden vragen de ministers of ook de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren hierbij wordt betrokken.

Doorstroom vervolgonderwijs en toelatingstoetsen

De leden van de CDA-fractie vragen de Minister aan te geven welke mogelijkheden het mbo nu kent rondom toelatingstoetsen. De leden vragen hoe lang de overgangsperiode gaat duren waarin onduidelijk is hoe het rekenen in het vmbo gedekt is en mbo-instellingen kunnen overwegen om met diagnostische toetsen te werken. Deze leden vragen de Minister tevens of alle mbo-opleidingen voor wat betreft de rekenvaardigheden met diagnostische toetsen kunnen werken of dat de Minister voornemens is om met een limitatieve lijst te werken. Zij ontvangen graag een nadere toelichting hierop. Deze leden vragen de ministers tevens aan te geven of zij voornemens zijn om vmbo- en mbo-instellingen te stimuleren om onderling duidelijke afspraken te maken over hoe om te gaan met rekenen in het kader van de doorstroom. Zo ja, op welke manier willen de ministers dat vormgeven? De eerdergenoemde leden vragen aan de Minister of het de bedoeling is dat de instellingsexamens in het mbo en de bestaande digitale centrale examens ook na 2019–2020 naast elkaar blijven bestaan. Ook vragen zij de Minister of zij de mening deelt dat de kwaliteit rondom deze instellingsexamens goed geborgd moeten worden. Zo ja, kan worden aangegeven hoe deze borging gaat plaatsvinden? Tevens vragen zij of de Minister de mening deelt dat, vanwege de vele ook kleine beroepsgerichte opleidingen, opleidingen een keus zouden moeten krijgen of ze ergens een examen af willen nemen of dat ze dit zelf ontwikkelen. Zij ontvangen graag een nadere toelichting hierop. Tot slot vragen de voornoemde leden op welke wijze wordt geborgd dat de functie en financiering van CITO⁶, CVTE⁷ dan wel het nieuw op te richten platform goed geregeld wordt zodat er geen hiaat ontstaat.

Inbreng van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de uitvoering van de moties die zijn aangenomen naar aanleiding van het debat over de toekomst van rekenen in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs en willen de ministers nog enkele vragen voorleggen.

⁶ CITO: Centraal Instituut voor Toets Ontwikkeling

⁷ CVTE: het College voor Toetsen en Examens

De leden van de D66-fractie zijn blij dat de motie van de leden Rog en Van Meenen⁸ wordt uitgevoerd en er een wetswijziging in gang is gezet zodat per schooljaar 2019–2020 de rekentoets wordt afgeschaft en er geen cijfer meer voor rekenen op de cijferlijst komt. Deze motie hing echter nauw samen met de aangenomen motie van de leden Van Meenen en Rog⁹, die de regering verzocht het gedragen voorstel voor het rekenonderwijs en de toetsing daarvan, geïntegreerd in wiskunde en andere vakken in het voortgezet onderwijs in zijn geheel en uiterlijk in het schooljaar 2019–2020 uit te voeren. Dit voorstel is opgesteld door de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren in samenwerking met het ministerie en SLO. Immers is het onverstandig iets af te schaffen zonder een geborgen alternatief in de plaats te stellen waarmee iedere leerling goed kan leren rekenen. Deze leden betreuren het dat er niets over deze motie is terug te vinden in de brief over de uitvoering van de moties.

De voornoemde leden constateren dat de Minister aangeeft met diverse stakeholders in gesprek te zijn gegaan. Deze leden vragen de Minister of hij naar aanleiding van de aangenomen motie in gesprek is getreden met de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren en het SLO¹⁰ om tot spoedige uitvoering van deze motie te komen en zo ja, hoe vaak. Graag horen deze leden hoe de Minister deze motie uiterlijk in schooljaar 2019–2020 gaat uitvoeren voor zowel vmbo, havo¹¹ als vwo¹²? Scholen en leraren verdienen namelijk duidelijkheid over de manier waarop zij geacht worden goed rekenonderwijs te bieden. Op dit moment laat de Minister het voortgezet onderwijs in onzekerheid door slechts te stimuleren om goed rekenonderwijs op peil te houden maar geen praktische handvatten te bieden voor de manier waarop en dus de motie van de leden Van Meenen en Rog niet tot uitvoering brengt. De leden constateren dat de Minister in gesprek wil treden met «de VO-raad en andere betrokkenen over wat voor deze groep mogelijk en wenselijk is». Deze leden verzoeken de Minister meer snelheid te maken met rekenonderwijs en zelf in gesprek te treden met de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren en het SLO om eindelijk tot uitvoering te komen van «het nieuw perspectief», wat al vanaf februari 2018 bekend is bij het ministerie. Op deze manier krijgt het voortgezet onderwijs duidelijkheid en kunnen aanbevelingen en verplichten worden opgesteld voor scholen zodat «het nieuw perspectief» en dus goed rekenonderwijs tot uitvoering kan worden gebracht.

Inbreng van de leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over de uitvoering van de moties over de rekentoets. De leden betreuren het jarenlange gesteggel en de gebrekkige implementatie van de rekentoets waarvan zowel docenten, leerlingen en studenten de dupe zijn geworden. De leden zijn van mening dat de nadruk moet liggen op het faciliteren van goed rekenonderwijs en constateren dat de afgelopen jaren helaas een politieke fixatie bestond rondom het toetsingselement. Eveneens zijn de leden van mening dat het rekenbeleid niet de toegankelijkheid van onderwijs mag aantasten. De brief over de uitvoering van de moties roepen bij de voornoemde daarom nog enkele vragen op.

⁸ Kamerstuk 31 332, nr. 96

⁹ Kamerstuk 31 332, nr. 90

¹⁰ SLO: Stichting Leerplanontwikkeling

¹¹ havo: hoger algemeen onderwijs

¹² vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

De leden van de GroenLinks-fractie zijn blij dat het kabinet het standpunt deelt dat het ongewenst is als toelatingstoetsen op het gebied van rekenen leiden tot een weigering voor inschrijving in een bepaalde opleiding in het vervolgonderwijs. Tegelijkertijd lezen de voornoemde leden dat er wordt bezien binnen het vervolgonderwijs of de beheersing van rekenvaardigheden op basis van diagnostische toetsen mogelijk is. De Minister benadrukt dat deze toetsen dan binnen de bestaande procedures voor studiekeuzeadvies moeten vallen. De leden vragen wat de Minister hier concreet mee bedoelt en vragen om meer duidelijkheid: zijn mbo-instellingen via deze procedure wel of niet bevoegd om aspirant-studenten te weigeren op basis van het rekenniveau? Deelt de Minister de mening dat als aspirant-studenten niet over het gewenste rekenniveau beschikken zij alsnog toegelaten moeten worden tot de gewenste opleiding en zo snel mogelijk in de opleiding de mogelijkheid moeten krijgen om hun vaardigheden bij te spijkeren? Zo ja, welke afspraken worden hierover gemaakt met de instellingen? Tevens vragen zij wat de mening van de Minister is dat instellingen in het vervolgonderwijs de mogelijkheden onderzoeken om bijvoorbeeld een diagnostische toets te hanteren. Heeft de Minister het overzicht hoeveel instellingen in het vervolgonderwijs dit overwegen, zo ja, hoeveel instellingen zijn dat? Wat zijn de bevoegdheden van de Minister om instellingen te weerhouden om deze procedure rondom advies over de studiekeuze te gebruiken om alsnog te selecteren, zo vragen de leden. De leden ontvangen regelmatig signalen van docenten in het mbo die verzoeken om duidelijkheid over het rekenbeleid. Zij vragen of de Minister ervoor gaat zorgen dat er goede informatieverstrekking richting docenten op gang komt over het beleid.

II. Reactie van de Minister van Onderwijs, Cultuur en de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media